

На основу члана 33. став 1. тачка 18. Статута ЈКП Градског саобраћајног предузећа „Београд“, број 3644 од 29. 3. 2013. године, Надзорни одбор Предузећа на 83. седници одржаној дана 20. 5. 2016. године, донео је

П Р А В И Л Н И К
О ОБАВЕЗАМА САОБРАЋАЈНОГ ОСОБЉА
У ЈКП ГРАДСКО САОБРАЋАЈНО ПРЕДУЗЕЋЕ »БЕОГРАД«

ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о обавезама саобраћајног особља у ЈКП Градско саобраћајно предузеће »Београд« (у даљем тексту: Правилник) регулишу се обавезе и начин поступања саобраћајног особља при извршавању њихових послова.

Члан 2.

Саобраћајно особље, као и остали запослени чији је делокруг рада у вези са обављањем превоза, а који је утврђен Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у ЈКП ГСП „Београд“, дужни су да се придржавају одредаба овог правилника.

Надлежне службе у Предузећу дужне су да Правилник доставе лицима из претходног става, који својим потписом потврђују да су исти примили и да су се са истим упознали.

Под саобраћајним особљем и запосленима чији је делокруг рада у вези са обављањем превоза, а који је утврђен Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у ЈКП ГСП „Београд“, сматрају се, у смислу одредаба овог правилника, следећа лица:

- возачи аутобуса, трамваја, тролејбуса, возачи специјалних возила, теренски мајстори - возачи, терминусни мајстори, возачи теретних возила, возачи путничких возила, возачи Службе за уговорени превоз,
- отправници,
- диспечери погона,
- референти Службе за контролу саобраћаја, референти зоне, референти саобраћаја, референти за безбедност,
- инструктори рада возача,
- диспечери смене,
- главни диспечери,
- шеф распореда,
- шеф и заменик шефа саобраћаја,
- водећи стручни сарадник и стручни сарадник у сектору саобраћаја,
- шеф и заменик шефа Службе за управљање саобраћајем ОЈ „Планирање и управљање саобраћајем“,
- шеф и заменик шефа Службе за контролу саобраћаја ОЈ „Планирање и управљање саобраћајем“,
- шеф Сектора за управљање и контролу саобраћаја,
- шеф Службе за уговорени превоз СП „Уговорени превоз и Унутрашњи транспорт“,
- шеф Службе за унутрашњи транспорт СП „Уговорени превоз и Унутрашњи транспорт“.

Члан 3.

Лица из чл. 2. овог правилника која обављају послове за које је потребна обука, као и лица која заснивају радни однос, поред услова предвиђених Правилником о унутрашњој

организацији и систематизацији послова у ЈКП ГСП „Београд“, морају стећи практичну обуку за послове које обављају.

Нико не сме руковати возилима и техничким уређајима на возилима ако за то није одређен и обучен.

Евиденција и докази о обучености за руковање возилима и техничким уређајима, као и оспособљеност за исте, води се у саобраћајном погону – организационој јединици и регулише се посебним упутством.

Члан 4.

Саобраћајно особље дужно је да, за време рада, код себе поседује личне и службене исправе и да исте преда на захтев надлежног органа МУП-а, ради легитимисања.

Саобраћајно особље дужно је да на захтев овлашћеног лица ЈКП ГСП „Београд“ и инспекцијског органа преда службене исправе, ради легитимисања.

Службена легитимација ЈКП ГСП „Београд“ је исправа којом се доказује службени статус лица из чл. 2. и 7. овог правилника, а издаје је овлашћени орган ГСП-а.

Службена легитимација не сме се никоме уступити.

Службена легитимација ЈКП ГСП „Београд“ не може се користити као исправа за превоз.

Члан 5.

Саобраћајно особље може обављати послове који су одређени уговором о раду, Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у ЈКП ГСП „Београд“, распоредом рада, као и друге послове по налогу непосредног руководиоца.

Свако несавесно, неквалитетно и неуредно извршавање послова од стране саобраћајног особља представља повреду радне обавезе за коју се може изрећи мера отказ уговора о раду.

Члан 6.

Саобраћајно особље је дужно да се приликом обављања послова придржава одредаба овог правилника, прописаних процедура, свих законских и подзаконских прописа, реда вожње и распореда рада, као и општих аката Предузећа чија је примена обавезујућа.

а) Општи прописи:

- Закон о раду,
- Закон о радном времену посаде возила у друмском превозу и тахографима,
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима,
- Закон о превозу у друмском саобраћају,
- Закон о заштити на раду,
- Одлука о јавном линијском превозу путника на територији града Београда,
- Остали важећи законски прописи који посредно или непосредно регулишу рад саобраћајног особља.

б) Процедуре Дирекције за јавни превоз:

- Процедура за диспечере возача приликом дешавања ванредних ситуација,
- Упутство за употребу дневног извештаја о функционисању саобраћаја,

- Процедура за возаче приликом дешавања ванредних ситуација,
- Упутство за употребу командне табле возача,
- Упутство за коришћење диспечерске апликације за распоред рада возача и возила у ИТС-1 систему,
- Процедура за решавање рекламација возача на рад опреме у возилима јавног превоза (систем за наплату карата и управљање возилима у јавном превозу).

в) Општи акти ЈКП ГСП „Београд“:

- Колективни уговор ЈКП ГСП „Београд“,
- Правилник о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја у ЈКП ГСП „Београд“,
- Правилник о хигијенским условима у возилима ЈКП ГСП „Београд“,
- Правилник о заштити на раду,
- Правилник о заштити од пожара запослених ЈКП ГСП „Београд“,
- Правилник о униформи запослених ЈКП ГСП „Београд“,
- Правилник о радио-саобраћају,
- Правилник о безбедности и здрављу на раду при извођењу радова на трамвајској прузи,
- Правилник о поступку вуче возила,
- Правилник о експлоатационо-техничким условима трамвајског саобраћаја,
- Правилник о утврђивању одговорности и накнади материјалне штете коју запослени причини Предузећу на раду или у вези са радом и одговорност Предузећа за материјалну штету коју запослени претрпи на раду или у вези са радом.

Надлежне службе у Предузећу дужне су да упознају саобраћајно особље са важећим прописима, као и да их благовремено упознају са новим прописима.

Непознавање прописа никога не оправдава за неправилно извршење послова.

У случају да неки од овлашћених органа изда наређење супротно одредбама Правилника, саобраћајно особље је дужно да пре него што приступи извршењу таквог наређења, на одговарајући начин извести непосредног руководиоца.

Члан 7.

За издавање налога за рад и вршење надзора у саобраћају, а у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у ЈКП ГСП „Београд“, надлежни су следећи запослени:

а) Непосредни руководиоци:

- шеф саобраћаја и заменик шефа саобраћаја,
- шеф Службе за уговорени превоз,
- шеф Службе за унутрашњи транспорт,
 - водећи стручни сарадник и стручни сарадник сектора саобраћаја,
 - шеф распореда,
 - диспечер погона,
 - референт саобраћаја,
 - инструктор рада возача,
 - референт за безбедност.

б) Посредни руководиоци:

1)

- отправник,
- референт зоне,
- референт у Служби за контролу саобраћаја,
- диспечер смене,
- главни диспечер,
- шеф Службе и заменик шефа Службе за управљање саобраћајем,
- шеф Службе и заменик шефа Службе за контролу саобраћаја,
- шеф Сектора за управљање и контролу саобраћаја.

2)

- извршни директор и заменик извршног директора саобраћајног погона,
- извршни директор и заменик извршног директора ОЈ „Планирање и управљање саобраћајем“,
- извршни директори за област саобраћаја, за област одржавања аутобуског подсистема и област одржавања електроподсистема,
- директор Предузећа.

За издавање налога за рад и вршење надзора у саобраћају возила за превоз особа са инвалидитетом, као и осталих возила која не саобраћају на редовним линијама, надлежни су непосредни руководиоци СП „Уговорени превоз и унутрашњи транспорт“ којем ова возила припадају, као и корисници возила.

Члан 8.

Диспечер погона, отправник, инструктор рада возача, референт за безбедност, као и остали запослени из чл. 7. став 1, под тач. а и б/1 овог правилника дужни су да приликом доласка возача на посао и у току њиховог рада обратe пажњу на њихово психофизичко стање (умор, болест, дејство алкохола, опојних дрога).

У случају сумње да запослени није у стању да на прописан начин обавља посао или исти обавља на начин којим се угрожава безбедност саобраћаја и путника, лица из претходног става дужна су да обавесте непосредног руководиоца и о истом сачине извештај.

Члан 9.

Саобраћајно особље, као и остали запослени чији је делокруг рада у вези са обављањем превоза, а који је утврђен Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова у ЈКП ГСП „Београд, дужни су да се придржавају прописа о чувању пословне тајне у ЈКП ГСП „Београд“.

Забрањен је сваки разговор пред трећим лицима, као и давање изјава средствима јавног информисања, о питањима везаним за пословање Предузећа без претходног одобрења непосредног руководиоца.

Приликом истраге, увиђаја, као и у поступку утврђивања повреде радне обавезе, запослени су дужни да дају потпуне и истините исказе.

Члан 10.

За време вршења послова, саобраћајно особље дужно је да пристojно изгледа тј. да буде чисто и уредно.

Ношење службеног одела регулисано је одговарајућим општим актом Предузећа.

ГЛАВА II

ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ ЗА САОБРАЋАЈНО ОСОБЉЕ

Члан 11.

Саобраћајно особље дужно је да се понаша културно, уљудно и предусретљиво. Међусобни односи саобраћајног особља морају бити коректни.

Саобраћајно особље дужно је да на захтев путника саопшти свој службени или везни број. По потреби, саобраћајно особље може упутити путника надлежној служби ГСП.

Члан 12.

Саобраћајно особље дужно је да упозори путника или било које друго лице које прави неред, физички напада и узнемирава друга лица, угрожава сигурност и јавни ред, уноси у возило недозвољен и опасан пртљаг, да престане са таквим активностима и да ће бити удаљено из возила.

Уколико након упозорења лице из става 1. овог члана настави са истим понашањем, саобраћајно особље може зауставити возило и затражити интервенцију најближег органа МУП.

Саобраћајно особље је дужно да упозори и спречи путника или било које друго лице, да у унутрашњости и на спољним површинама возила и објектима ГСП поставља огласне садржаје, летке и плакате, или било које друге облике оглашавања, изузев у случају када за такве активности има посебно одобрење.

Члан 13.

Саобраћајно особље је дужно да и према грађанима који нису путници има коректан однос и пружи обавештења о мрежи линија, цени превоза, поласцима возила са терминаса, као и да путнику пружи тражена обавештења у вези са сналажењем по граду или да упути на овлашћено лице ако није у могућности или није овлашћено да такву информацију даје.

Члан 14.

Однос саобраћајног особља према надлежном органу МУП и инспекцијским органима мора бити службен и коректан. Саобраћајно особље дужно је да поступи по налогу МУП у циљу успостављања реда, регулисања саобраћаја, спречавања знатне штете и слично.

Саобраћајно особље је дужно да на захтев надлежног органа МУП пружи одговарајуће податке о себи.

Члан 15.

Место и време пријема и предаје послова саобраћајног особља утврђено је распоредом рада.

Саобраћајно особље дужно је да се лично упозна са својим распоредом рада, као и упутствима која се у овом циљу издају.

Члан 16.

Замена на радном месту могућа је само са знањем и одобрењем непосредног руководиоца.

Члан 17.

Саобраћајно особље је дужно да у случају оправдане спречености доласка на рад, одмах по наступању исте, обавесте распоред погона или непосредног руководиоца о разлозима спречености за рад.

Члан 18.

Саобраћајно особље је дужно да одсуство са рада тражи благовремено, а све изостанке оправда.

Члан 19.

У случају недоласка саобраћајног особља на смену, особље из претходне смене дужно је да ради дуже од пуног радног времена, али најдуже до времена прописаног Колективним уговором ЈКП ГСП „Београд“, Законом о радном времену посаде возила у друмском превозу и тахографима, Законом о раду, Уговором о раду и Законом о безбедности саобраћаја на путевима.

Члан 20.

Саобраћајно особље може напустити послове само по одобрењу непосредног руководиоца.

У случају моменталног обољења или повреде на раду, саобраћајно особље је дужно да одмах извести непосредног руководиоца.

Саобраћајно особље које је због моменталног обољења или повреде на раду напустило посао, дужно је да исто правда потврдом лекара.

До доласка замене, саобраћајно особље ће по могућству наставити са радом, а ако не може, возило ће искључити из саобраћаја и обезбедити га на прописан начин.

Члан 21.

Саобраћајно особље је дужно да о својим запажањима, која су од значаја за обављање саобраћаја, извести непосредног руководиоца.

РАД САОБРАЋАЈНОГ ОСОБЉА У СИСТЕМУ ЗА НАПЛАТУ КАРАТА И ДАЉИНСКО УПРАВЉАЊЕ ВОЗИЛИМА У ЈАВНОМ ПРЕВОЗУ ГРАДА БЕОГРАДА

Члан 22.

Уређаје за функционисање система чине сви уређаји инсталирани у возилима и просторијама саобраћајних погона, а са циљем обезбеђивања несметаног функционисања система.

Обавеза саобраћајног особља је да помоћу предвиђених апликација у систему:

- уноси распоред рада возача и возила,
- уноси ванредне ситуације у „Дневни извештај о функционисању”,
- мења статус возилима у систему уколико дође до њихове промене,
- прати алармни екран,
- комуницира са Оперативно-контролним центром (у даљем тексту: ОКЦ),
- да одмах по пријави возача у случају било ког квара опреме у систему обавести надлежну службу за одржавање,
- врши дообуку возача и обуку нових возача за рад у систему,
- благовремено задужује возаче возачким картицама и води евиденцију о издатим возачким и заменским картицама.

ГЛАВА III

ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ ЗА ВОЗАЧЕ

1. Почетак рада

Члан 23.

Возачи преузимају дужност на месту и у време предвиђено распоредом рада.

У гаражи, односно депоу саобраћајног погона, возач прима дужност од дежурног диспечера погона.

Возач је дужан да се диспечеру погона јави најкасније 10 минута пре изласка возила у саобраћај и од њега прими потребна документа за рад (путни налог са листом квара, туристичку таблицу са трасом кретања, полису осигурања и европски извештај о саобраћајној незгоди, фотокопију саобраћајне дозволе, решење Министарства саобраћаја – Сектор за друмски транспорт о испуњености услова за отпочињање и обављање јавног линијског и ванлинијског превоза путника и ствари), записник стања возног парка ГСП „Београд“ по врстама превозног средства, папирне показиваче правца (уколико је на возилу неисправан електронски дисплеј или је исто опремљено механичким показивачем), евентуална наређења и упутства.

Извршни директори саобраћајних погона дужни су да организују континуирано праћење исправности показивача правца на возилима и свакодневно достављање листи неисправних показивача диспечерима погона.

Приликом преузимања смене на термину, уколико на термину постоји отправник, возач је дужан да се пријави код отправника и покаже му ИД картицу.

Члан 24.

Опрема у возилу намењена за рад у систему за наплату карата и управљање возилима у јавном превозу састоји се од следећих уређаја:

- командне табле возача (возачки панел),
- штампача,
- валидатора и
- паник тастера.

Члан 25.

Сваки возач је дужан да на рад дође са возачком картицом.

Ступањем на рад, возач је дужан да убаци возачку картицу у командну таблу возача, унесе шифру и изврши потврду унетих података, чиме се пријављује на рад у систему за наплату карата и управљање возилима у јавном превозу.

Возач је дужан да након убацивања возачке картице и пријављивања на рад у систему, а потом и извршене контроле исправности опреме у возилу, констатује у ком режиму ради.

Систем предвиђа рад возача у аутоматском или мануелном режиму рада. У аутоматском режиму рада возач је дужан да на возачком панелу изврши проверу понуђене линије, тураже и поласка. Ако су ови подаци из система у сагласности са планираним распоредом за тог возача, возач наставља вожњу; у супротном, возач је дужан да изабере мануелни режим рада. Одабиром мануелног режима рада, возач је дужан да изврши избор линије на којој треба да вози, смера кретања и времена поласка на својој туражи. Након избора прве вожње, све наредне вожње отварају се у аутоматском режиму.

Члан 26.

Уколико возачка картица није исправна из било ког разлога (оштећена, блокира и сл.) возач је дужан да неисправност пријави дежурном диспечеру погона, како би се издала заменска возачка картица и обезбедио регуларан рад возача у систему.

По добијању информације да је дупликат возачке картице урађен, возач је дужан да исту преузме у што краћем року (до 5 дана) и заменску картицу врати дежурном диспечеру погона.

Уколико возач не поступи на начин предвиђен у претходним ставовима, сматраће се повредом радне обавезе за коју се може изрећи мера отказ уговора о раду.

Члан 27.

Возач који закасни на посао, распоређује се за тај дан на друге упражњене послове, а ако то није могуће, одређује се да буде у резерви.

Уколико нису испуњени услови из става 1. овог члана, распоред погона враћа запосленог са посла и евидентира се одсуство за планирано време рада.

У случају недоласка возача на рад, одговорно лице саобраћајног погона одређује на те послове друго лице из резерве.

Члан 28.

Возач је дужан да приликом изласка из гараже или преузимања возила по било ком основу и у било које време у току рада, провери да ли се у возилу (путничком простору и кабини возача) налазе предмети који нису припадајући део опреме возила (опасне материје и сл.). Уколико их има, возач је дужан да о наведеном обавести распоред саобраћајног погона, отправника или Унутрашњу контролу и сачини извештај.

При пријему возила у гаражи, возач је дужан да прегледа возило ради утврђивања његове исправности, чистоће и снабдевености потребном опремом. О неисправности се извештава непосредни руководиоца.

Возач је дужан да пре изласка возилом из гараже, приликом примопредаје смене на термину, као и при сваком полуобрту, изврши визуелни преглед валидатора, возачког панела и штампача карата, и уочена оштећења евидентира у путни налог, обавести распоред саобраћајног погона и сачини извештај.

Члан 29.

Возач преузима технички исправно возило, а за његову исправност одговара пословођа у Сектору одржавања који својим потписом и печатом у путном налогу потврђује исправност возила.

Потписом на првој страни у путном налогу возач потврђује да је примио возило без видљивих техничких недостатака са припадајућом опремом.

Путни налог са листом квара је документ који прати возило од момента изласка у саобраћај до завршетка рада. У листу квара се уносе сви недостаци на возилу које возач уочи током рада. Листа квара је саставни део путног налога. По завршетку рада возила, возач предаје путни налог са листом квара дежурном диспечеру погона, осим у тролејбуском подсистему, где путни налог и листа квара остају у возилу због даљег технолошког процеса.

По пријему возила у гаражи и на термину, возач је одговоран за његову исправност и опрему.

Возач не сме да учествује у јавном саобраћају са технички неисправним возилом.

Члан 30.

Возач је дужан да пре изласка са возилом из гараже провери следеће:

- спољни изглед каросерије и унутрашњост возила,
- стање пнеуматика и навртки на завртњевима точкова,
- снабдевеност возила горивом, уљем и расхладном течностју,
- стање осветљења и инструмената за високи и ниски напон (према врсти возила),
- функционисање врата,
- стање сигналних, звучних и светлосних уређаја,
- рад инструмената на инструмент-табли,
- исправност кочница,
- функционисање мењача,
- функционисање управљачког механизма,
- евентуалне појаве великих вибрација и шума,

- снабдевеност возила потребном опремом,
- остале склопове у зависности од типа возила (трамвај, тролејбус),
- стање хармонике код зглобних аутобуса.

Уколико возач уочи неку неисправност, исту уписује у листу квара (путни налог) и јавља се непосредном руководиоцу.

Члан 31.

Возилом које је опремљено дигиталним тахографом не сме да управља возач без картице или ако му је картица неважећа.

Уколико возач користи туђу, фалсификовану или картицу издату на бази нетачних или лажних изјава, иста ће му бити одузета.

Свако такво поступање сматраће се повредом радне обавезе због које се може изрећи мера отказ уговора о раду.

Члан 32.

Возач који је распоредом рада одређен да буде у резерви, дужан је да се по доласку на рад јави диспечеру или отправнику и без њихове сагласности не може се удаљити из распореда, односно са терминаса. Возач из резерве дужан је да по добијању смене ради као да му је то редовни распоред.

За време чекања, возач из резерве који због недостатка планираног броја возила или масовнијих искључења чека на распоред, може да обавља и остале послове који одговарају његовим стручним и радним способностима и обучености.

Члан 33.

Маневрисање возилом у гаражи, паркинг простору и радионицама врши се уз посебну пажњу и уз смањену брзину. У радионичком простору брзина износи највише 5 км/час, а на паркинг простору највише 10 км/час.

Возач је дужан да по напуштању возила у гаражи, паркинг простору, радионицама и сл., исто обезбеди од самопокретања.

2. Обележавање, опремљеност, проветравање, грејање, осветљавање и чистоћа возила

Члан 34.

Возило којим се врши превоз путника мора бити на прописан начин видно обележено у складу са важећом Одлуком о јавном линијском превозу путника на територији града Београда тако да је на предњој страни исписан број и назив линије у смеру кретања или терминаса, а на задњој и улазној страни возила исписан број линије.

У случају да је возило снабдевано електронским ознакама линије или су ознаке фиксне са променљивим бројевима, возач исте подешава на самом возилу.

У случају постављања ознака које је могуће променити, возач исте узима из распореда и поставља на одговарајућа места пре изласка из гараже.

Уколико возач не поступи на начин предвиђен у претходним ставовима сматраће се повредом радне обавезе за коју се може изрећи мера отказ уговора о раду.

Када се возилом не врши редован превоз или се не примају путници на предњој страни возила, возач поставља одговарајућу ознаку »ванредна возња«, »за гаражу«, »у квару« и слично.

Возило којим се врши обука возача мора бити обележено натписом »ОБУКА ВОЗАЧА« на предњој, бочној и задњој страни.

Члан 35 .

Возило за превоз путника мора да буде исправно и опремљено на начин предвиђен Правилником о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја и Правилником о димензијама, укупним масама и осовинском оптерећењу возила и о основним условима које морају да испуњавају уређаји и опрема на возилима у саобраћају путника.

Основни уређаји и обавезна опрема коју возила у саобраћају морају да имају су:

- апарат за гашење пожара,
- знак за обележавање возила заустављеног на коловозу (сигурносни троугао),
- опрема за пружање прве помоћи (комплет прве помоћи),
- два клинаста подметача,
- чекић за разбијање стакла,
- заштитне рукавице (за тролејбусе),
- гвоздена полука за отварање скретница (за трамваје),
- светлодобјни прслук.

Уколико возач утврди да нешто од наведеног недостаје у возилу, недостатке уписује у путни налог.

За исправност апарата за гашење пожара задужено је одговорно лице Службе противпожарне заштите.

Члан 36.

У летњем периоду возила морају бити проветрена, односно, када је спољна температура изнад 25°C, морају бити расхлађена, уколико поседују систем за расхлађивање.

Проветравање се врши путем природне вентилације (прозори и отвори) или укључењем система за расхлађивање.

Члан 37.

У циљу правилног коришћења уређаја за расхлађивање у возилима, возачи су дужни следеће:

- да по пријему поруке на возачком панелу од стране диспечера Дирекције за јавни превоз, укључе уређај за расхлађивање,
- да сваку неправилност у раду уређаја за расхлађивање упишу у листу квара у путном налогу и о томе одмах обавесте распоред саобраћајног погона,

- уколико постоји пријава о неправилном раду уређаја за расхлађивање, исти не смеју укључити,
- да због неправилног рада уређаја за расхлађивање не искључују возило из саобраћаја,
- на сваком термину обезбеде да, у возилима која поседују исправну климу, сви прозори и кровни луфтери у возилу буду затворени.

Члан 38.

У зимском периоду и у време кад је спољна температура нижа од $+10^{\circ}\text{C}$, укључује се систем за грејање возила.

Возач је дужан да при преузимању возила провери исправност грејача и ако исти нису исправни, а спољна температура нижа од $+10^{\circ}\text{C}$, искључи, односно врати возило у гаражу.

Члан 39.

Возач је дужан да на возилу за превоз путника, у периодима дана када је смањена видљивост (сумрак, ноћ, магла) као и у тунелима, укључи светла у унутрашњости возила или купеу.

Члан 40.

Возачи су дужни да одржавају чистоћу у возачком простору у току рада.

3. Ред вожње

Члан 41.

Возач је дужан да возило одвезе на одређени терминус линије, односно да га врати по завршеном раду само прописаном трасом у предвиђено време, односно по налогу отправника или диспечера погона, или другог лица из члана 7. став 1 под тач. а и б/1 овог правилника.

Члан 42.

Возачи су дужни да се строго придржавају реда вожње, односно упутства отправника за линију на којој раде и није дозвољено да се закашњење у вожњи надокнађује прекорачењем дозвољене брзине.

Одступање од регистрованог реда вожње на линији, у смислу скраћења, продужења, делимичне измене трасе и измене у понуђеном капацитету линије, као и замене врсте и типа возила, може се вршити изузетно из оправданих разлога.

Закашњење изузетно може да се надокнади по одобрењу отправника, других надлежних лица или другог надлежног органа, на следећи начин:

- скраћивањем задржавања возила на крајњим станицама,
- незауостављањем на одређеном броју стајалишта,
- скраћењем линија до одређених тачака.

У овим случајевима саобраћајно особље је дужно да на погодан начин обавести путнике у возилу.

Члан 43.

Уколико је возач добио налог из ОКЦ-а или отправника да промени линију на којој ради, потребно је да затвори вожњу на матичној линији и да кроз мануелни режим рада, а по налогу ОКЦ-а или отправника, изврши избор линије на коју је послат на рад, смера кретања и тураже.

4. Стајалишта – терминуси

Члан 44.

Возач је дужан да возило зауставља на свим стајалиштима своје линије, а при укључењу на линију и повратку за гаражу на стајалиштима предвиђеним у додатку уз туражну таблицу.

Возило се сматра заустављеним на стајалишту када је својим предњим чеоним делом поравнато са стајалишном ознаком, а десним боком постављено не даље од 20 цм од ивичњака стајалишног платоа.

Пријем путника се може вршити највише у прва два возила заустављена на стајалишту.

Члан 45.

Возач је задужен за отварање и затварање врата на возилу, изузев на возилима на којима је конструктивно предвиђено отварање врата од стране путника.

Возач је дужан да врши надзор над улазом и изласком путника из возила.

Возач је дужан да се стара о безбедности свих путника, а нарочито старих и изнемоглих лица и особа са инвалидитетом, као и лица која воде или носе децу.

Возач покреће возило тек када се увери да су сва врата затворена.

За време вожње, врата на возилу морају бити затворена.

Врата се отварају тек када је возило у потпуности заустављено.

Члан 46.

Возач возила је дужан да пружи физичку помоћ путнику са инвалидитетом, ако без такве помоћи путник са инвалидитетом не може да користи превозничку услугу и ако се пружањем помоћи не угрожава безбедност саобраћаја, живот и здравље особе са инвалидитетом или других корисника превоза.

Особа са инвалидитетом која користи колица, улазак у возило врши самостално или уз помоћ пратиоца, а по потреби уз помоћ возача, уколико су испуњени безбедносни услови наведени у претходном ставу.

Возач возила које има уграђену механичку рампу намењену за улазак у возило особе са инвалидитетом која користи колица, дужан је да возило обезбеди од самопокретања тако што ће, након заустављања возила у стајалишном месту, повући паркирну кочницу, тачкове управљачке осовине окренути ка ивичњаку, зауставити рад мотора и извадити контакт кључ из браве. Затим треба да изађе и изврши спуштање рампе, сачека да корисник колица уђе и смести се у возило, врати рампу у првобитни положај и након тога настави вожњу.

Возач возила које има уграђену аутоматску рампу намењену за улазак у возило особе са инвалидитетом која користи колица, дужан је да изврши спуштање рампе и сачека да корисник колица уђе и безбедно се смести у возило, врати рампу у првобитни положај и након тога настави вожњу.

Члан 47.

У случају прекида саобраћаја и квара на возилу, возач је дужан да омогући путницима безбедан излазак на месту заустављања и упуту путнике на најближе стајалиште, како би наставили вожњу следећим возилом.

Члан 48.

Возач је дужан да на терминусу заустави возило на посебно одређеној површини и да омогући путницима чекање у возилу до поласка по реду вожње.

Возач је дужан да на терминусу изврши обилазак возила са унутрашње и спољне стране и према типу возила визуелно прегледа стање битних склопова (на аутобусу: стање пнеуматика, визуелни преглед стања навртки завртњева на точковима, цурење горива, уља итд, на трамвају: стање шинских кочница, одговарајућих поклопаца, стање и исправност пантографа, а код тролејбуса: стање тролних мотки, тролних глава итд.), као и исправност врата и сигнализације возила.

Члан 49.

На терминусима линија, возач је дужан да се придржава следећег режима:

- у зони терминуса вожња се обавља уз максималну опрезност,
- након искрцавања путника и прегледа возила, возило улази у стајалиште за пријем путника,
- редослед полазака са терминуса врши се по реду вожње или по налогу отправника,
- током стајања возила на терминусу дуже од 3 минута, возач је дужан да угаси мотор, осим код возила код којих је напоменом у колској књижици или фабричком декларацијом за одређене типове возила одређено другачије,
- проверава да ли у колској књижици постоји напомена да рад мотора не треба заустављати на терминусу без обзира на време стајања и уколико иста постоји, рад мотора неће се заустављати,
- поставља клоцне под задње точкове, точкове окрене ка ивичњаку, повуче паркирну кочницу, затвори сва врата аутобуса, а возило обезбеди од неконтролисаног кретања,
- забрањено је турирање и неоправдана употреба звучних сигнала.

Члан 50.

У случају потребе да возач напусти возило и да се потом врати на рад, дужан је да спроведе следећу процедуру:

- пре напуштања возила, возач је дужан да извуче картицу из уређаја,

- по повратку у возило, потребно је да картицу убаци у уређај и изабере опцију „покушај поново“ и потом притисне дугме за потврду.

Члан 51.

Паркирање возила на термину, када је то неопходно, врши се тако да паркирано возило не омета маневрисање и пролаз другим возилима, уз обавезу обезбеђивања возила од самопокретања.

5. Вожња возила

Члан 52.

Дању на моторном возилу, за време вожње у саобраћају на путу, морају бити укључена кратка, односно дневна светла.

Возач је дужан да познаје и поштује све саобраћајне прописе, као и да, у складу са општим прописима, приступи периодичној провери знања из области безбедности саобраћаја.

Возач, као и инструктор рада возача, дужни су да обаве редовни и ванредни контролни здравствени преглед у складу са Законом о безбедности саобраћаја на путевима и Правилником о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја у ЈКП ГСП „Београд“.

Возач, као и инструктор рада возача, не смеју управљати возилом уколико нису обавили здравствени преглед у одређеном року.

Члан 53.

Током вожње, возач не сме дозволити присуство било ког лица у возачкој кабини или возачком простору.

Изузетно, у фази обуке возача, дозвољено је да у кабини буду инструктори или лица са посебним налогом.

У возилу у коме се врши обука возача, поред кандидата и инструктора рада возача, не смеју се возити друга лица.

Возач не сме да користи телефон за време вожње.

Возач не сме да користи аудио и видео уређаје у току вожње.

У возилу није дозвољено пушење, као ни коришћење електронске цигарете у току вожње из разлога безбедног управљања возилом.

Члан 54.

У интересу безбедности саобраћаја возач је дужан:

- да не прекорачи највећу дозвољену брзину,
- да држи безбедно одстојање од возила испред,
- да брзину кретања возила прилагоди техничким карактеристикама возила, условима коловоза, видљивости и атмосферским условима, као и другим учесницима у саобраћају,
- да поштује предност осталих учесника у саобраћају,
- да поштује саобраћајне знаке и даје знаке упозорења осталим учесницима у саобраћају звучним и светлосним сигнаlima,

- да при промени смера кретања, при заустављању и поласку возила употреби показивач смера као знак упозорења,
- да вожњу учини безбедном и удобном за путнике у возилу, а посебно приликом мимоилажења, претицања и обилажења,
- да возило не покреће нагло и нагло га зауставља без оправданог разлога.

Члан 55.

При заустављању возила на стајалишним местима, семафорима, код застоја и сл., најмање дозвољено одстојање између аутобуса и тролејбуса је 1 м, а за трамваје 3 м.

Члан 56.

За сваку линију, траса је одређена унапред и не сме се напустити осим:

- када то захтева надлежни орган МУП,
- када је до застоја саобраћаја дошло због саобраћајне незгоде, елементарних непогода или других узрока, а постоје алтернативне саобраћајнице,
- када то одреди надлежно лице,
- када се возило вуче за гаражу, а траса линије није најповољнији и најкраћи пут.

Све измене траса линије возач је дужан да упише у путни налог.

Члан 57.

За време вожње, лице које управља возилом је дужно да прати исправност рада агрегата на возилу преко одговарајућих инструмената на командној табли.

Сваки квар који за последицу има искључење возила са губитком времена мора се пријавити диспечеру погона и отправнику.

Лице које управља возилом дужно је да правилним поступањем спречи веће последице кварова на возилима.

Члан 58.

Возач је дужан да кварове које уочи упише у листу квара, уз уписивање времена констатације квара у предвиђеној рубрици.

За све кварове који настану на возилу возач је дужан да преко отправника или диспечера погона обезбеди интервенцију теренског мајстора – возача или терминусног мајстора.

Возачу није дозвољено да возило искључи из саобраћаја без потписа листе квара од стране теренског мајстора – возача или терминусног мајстора, одобрења отправника или диспечера погона.

У случају вршења контроле оправданости пријављеног квара, утврђивања разлога његовог настанка, настанка штете, возач је дужан да по налогу пословође, бригадира или контролора одржавања присуствује испитивању возила, пружању података и сачињавању записника.

Возач има право да тражи да се изврши утврђивање оправданости пријављеног квара.

Члан 59.

Уколико је из било ког разлога потребно да се возило искључи из саобраћаја у току рада, возач је дужан да се, након слања одговарајућег аларма, привремено одјави извлачењем картице из командне табле возача и затвори вожњу избором опције „Крај вожње“.

Приликом повратка возила на линију, након отклањања квара или из других разлога, возач је дужан да се у гаражи пријави на рад убацивањем возачке картице у командну таблу возача, потврди унос шифре и у случају отварања аутоматског режима пређе у мануелни режим рада.

Доласком на стајалиште / терминус на коме се укључује у рад, возач је дужан да изабере линију, смер кретања и одговарајући полазак за своју туражу.

Члан 60.

У случају обављања ванредних вожњи, возач је дужан да поступа по упутству распореда (траса, време, ред вожње и евентуални квар).

Све остале обавезе возача који обавља ванредне вожње, исте су као и обавезе возача у редовном саобраћају.

Члан 61.

Возач не сме оставити возило и напустити га ван гараже, осим ако је добио налог од стране надлежних лица из члана 7 овог Правилника и то тек пошто предузме све потребне мере обезбеђења предвиђене општим и посебним прописима за поједине типове возила.

Члан 62.

Возачу је забрањено да другом лицу уступи управљање возилом, осим у случају кад за то добије налог диспечера погона или отправника. Забрањено је да се смена возача врши самоиницијативно на траси линије.

Члан 63.

У возилу које због природе квара мора да се вуче за гаражу, обавезно мора да се налази возач.

Приликом вуче возила, обавезно је поступање сагласно одредбама Правилника о поступку вуче возила ЈКП ГСП «Београд».

Члан 64.

Возач је дужан да обавести отправника, распоред погона, референта зоне или Службу за управљање саобраћајем о свим ванредним догађајима, елементарним непогодама, и другим непредвиђеним догађајима који имају за последицу немогућност обављања редовног превоза путника или одступање од реда вожње.

Члан 65.

На основу информације из претходног члана, отправник или распоред погона извештавају Службу за управљање саобраћајем и предузимају све потребне мере за отклањање ванредних поремећаја у што краћем року.

6. Крај рада

Члан 66.

По завршетку рада на линији, возило полази са терминуса за гаражу у време одређено редом вожње.

Возач је дужан да се јави отправнику пре поласка за гаражу ради добијања евентуалних упутстава и овере одговарајуће документације.

Након завршетка рада на линији, уколико се није аутоматски отворила нулта вожња на возачком панелу, возач је дужан да избор нулте вожње изврши у мануелном режиму рада.

Члан 67.

Крајем рада возача на линији сматра се моменат предаје возила и пратеће документације на линији или у гаражи, односно депоу.

Примопредаја возила обавља се у гаражи саобраћајног погона односно депоу и на терминусу.

Примопредаја возила у гаражи врши се између запослених на пословима физичко-техничког обезбеђења и возача који врши примопредају возила.

На улазу у гаражу, запослени на пословима физичко - техничког обезбеђења евидентира време уласка, гаражни број и службени број возача, затим визуелно прегледа возило и опрему (апарат за гашење, тахограф и др.) и сачињава записник у случају да је возило оштећено или недостаје опрема.

Возач је дужан да свако оштећење на возилу настало за време рада на линији и које је уписано у путни налог при уласку у гаражу пријави запосленом на пословима физичко-техничког обезбеђења или другом овлашћеном лицу.

Непријављивање или неевидентирање оштећења на возилу којим је возач управљао, а за које је знао или је био дужан знати, представља повреду радне обавезе за коју се може изрећи мера отказ уговора о раду.

У случају да је возач употребио апарат за гашење пожара у току вожње, изјаву са потребним подацима доставља запосленом на пословима физичко-техничког обезбеђења, а употребу ПП апарата уписује у листу квара.

Након прегледа возила од стране запосленог на пословима физичко-техничког обезбеђења, паркирања на предвиђеном месту и обезбеђивања возила, возач предаје путни налог са листом квара дежурном диспечеру у распореду погона.

У тролејбуском подсистему путни налог и листа квара остају у возилу због даљег технолошког процеса.

У трамвајском подсистему квар возила се пријављује у књигу код дежурног пословође, а листа квара са описом квара остаје у трамвају. На трамвајима на којима нема пријаве квара, возач предаје путни налог са листом квара дежурном диспечеру у распореду погона.

Члан 68.

Примопредаја возила на терминусу врши се између возача који предаје и возача који прима возило, и том приликом уносе се у одговарајућу документацију све уочене неправилности, оштећења и недостаци.

Након завршетка рада (смена на терминусу или у гаражи), возач се одјављује са рада извлачењем картице из командне табле возача и затвара возњу избором опције „крај возње“. На штампачу се штампа дневни извештај о раду који возач обавезно узима са собом. Приликом предаје возила у гаражи возач је дужан да искључи екран командне табле возача притиском на дугме са задње десне стране уређаја.

Члан 69.

Смена возача на стајалишту дуж линије није дозвољена.

Изузетно, смена на стајалишту дуж линије може да се изврши само у случају непредвиђених околности (само уз сагласност дежурног диспечера погона), тако што претходни возач извуче своју картицу (нема додатних операција) а нови возач убацује картицу у уређај, бира опцију „покушај поново“ коју потврђује и пријављује се на систем уносом шифре. Извештај за претходног возача се штампа након тога.

7. Саобраћајне незгоде и хаварије

Члан 70.

Возач је дужан да о саобраћајној незгоди и осталим догађајима на линији због којих је дошло до поремећаја саобраћаја одмах обавести отправника на линији, распоред погона или Службу за управљање саобраћајем.

У случају саобраћајне незгоде када ниједан од учесника не прихвата узроковање исте, позива се МУП.

У случају саобраћајне незгоде са обележјима кривичног дела (погинула или повређена лица, велика материјална штета), обавезно се позива МУП.

У случају саобраћајне незгоде у којој је учествовало возило ЈКП ГСП „Београд“ које је каско осигурано, обавезно се позива МУП.

Када је познат узрочник саобраћајне незгоде, а штета на возилима је мала, тада оба учесника попуњавају Европски извештај о саобраћајној незгоди према упутству за попуњавање (налази се на полеђини извештаја).

Возач је дужан да о саобраћајној незгоди попуни прописан образац са детаљним описом саобраћајне незгоде и исти достави диспечеру погона на крају смене.

Возач је дужан да активира аларм „саобраћајна незгода“ на командној табли возача.

Возач је дужан да пријави саобраћајну незгоду за коју је знао.

Непријављивање саобраћајне незгоде за коју је возач знао, представља повреду радне обавезе за коју се може изрећи мера отказ уговора о раду.

Члан 71.

Када је услед саобраћајне незгоде или хаварије дошло до кидања контактне мреже

тролејбуса и трамваја или до евентуалног обарања стуба који носи ове инсталације, саобраћајно особље које је наишло на препреку у саобраћају дужно је да обезбеди место незгоде од удара струје, опомињући остале учеснике у саобраћају.

Ако услед хаварије контактне мреже, контактни вод падне на каросерију трамваја или тролејбуса, или дође до електризирања тролејбуса, возач је дужан да на миран и сталожен начин објасни путницима поступак напуштања возила.

Возачима трамваја и тролејбуса забрањује се пењање на кров возила.

У случају да трамвај наиђе на деоницу пруге прекривену лишћем, песком или другим материјалом и возач при томе утврди прекид струјног кола, дужан је да одмах спусти одузимач струје (пантограф) и учврсти га у водоравни положај.

До одвајања пантографа од контактне мреже у случају из претходног става, возач је дужан да спречи улаз и излаз путника, као и да обавести путнике да не додирују металне делове трамваја.

Померање трамваја са места на коме је дошло до прекида напајања (контакт са шинама), обавља се гурањем трамваја.

Пре спајања тих трамваја, возач је дужан да поново провери да ли је спуштен пантограф и прекинуто струјно коло оба трамваја.

У случају електризирања тролејбуса (сигнал КИТ апарата), возач је дужан да обавести путнике да остану у возилу, изађе из возила искакањем без додиривања каросерије, одвоји оба одузимача струје (тролне мотке) од контактне мреже, врати се у возило и отвори путницима врата за излаз. Возач не сме да помера возило до доласка теренског мајстора – возача.

Члан 72.

Возач је дужан да, уколико се затекне или наиђе на место саобраћајне незгоде у којој има повређених, одмах обавести полицију и/или службу хитне медицинске помоћи и да у складу са својим знањима, способностима и могућностима, пружи помоћ лицима повређеним у саобраћајној незгоди и да предузме све што је у његовој моћи да спречи увећавање постојећих, односно настајање нових последица.

Члан 73.

Возач, учесник саобраћајне незгоде у којој је неко лице задобило телесне повреде, односно погинуло, или је настала велика материјална штета, дужан је да:

- заустави возило, искључи мотор, укључи све показиваче правца, постави сигурносни троугао на безбедном растојању, обавести полицију и/или службу хитне помоћи и предузме друге расположиве мере како би упозорио остале учеснике у саобраћају о постојању незгоде,
- упозори сва лица да се склоне са коловоза да не би била повређена и да не би уништавала трагове незгоде,
- обавести полицију и остане на месту незгоде до доласка полиције и завршетка увиђаја,
- укаже помоћ повређенима, односно прву помоћ или медицинску помоћ у складу са својим знањима, способностима и могућностима,
- да предузме све мере заштите које су у његовој моћи да се спречи настајање нових и

- увећавање постојећих последица и повреда,
- да обезбеди трагове и предмете незгоде, под условом да тиме не угрожава безбедност саобраћаја.

Члан 74.

У циљу убрзавања процеса прикупљања података о околностима под којима се саобраћајна незгода догодила, возач је дужан да, уколико постоји могућност, на лицу места сачини писани извештај о саобраћајној незгоди, о возачима и возилима који су учествовали у незгоди и о сведоцима незгоде.

Код повреда у саобраћајним незгодама, саобраћајно особље је дужно да по могућности сазна личне податке повређених.

8. Физички напади, малтретирање возача и оштећење возила

Члан 75.

Уколико у току вршења послова дође до физичког напада и малтретирања саобраћајног особља претњом, уценом и сл, којом приликом наступи телесна повреда или неспособност за рад, неопходно је да се активира аларм „паник тастера“, возило заустави и затражи интервенција најближег органа МУП, као и да се од сведока прикупе потребни подаци.

Паник тастер је аларм највећег приоритета и возач је дужан да га користи искључиво у ситуацијама када му је угрожена безбедност.

Употреба аларма дефинисана је Процедуром за возаче приликом дешавања у ванредним ситуацијама.

У свим ситуацијама возачи треба да буду уздржани и настоје да се новонастала ситуација реши без конфликта.

Члан 76.

У случају оштећења возила од стране путника или других лица, возач може по потреби да се обрати најближем органу МУП ради интервенције и прибављања података о починиоцима.

9. Превоз ствари, пртљага и животиња

Члан 77.

Путник у возило може унети ручни пртљак, дечја колица, инвалидска колица, ловачку или спортску опрему (пушку у футроли без набоја, скије, прибор за риболов и сл.) и други пртљак који својим димензијама и својствима не угрожава сигурност путника.

Приликом уласка у средњеподно возило (возило са степеништем) препорука је да дечја колица буду склопљена, а дете да буде у наручју пратиоца.

Путник у возило може унети пса висине до 40 центиметара мерено у висини гребена и мачку у посебном транспортеру прилагођеном врсти и величини пса или мачке, у периоду од 09.00 до 13.00 часова и 18.00 до 24.00 часа.

Путник је дужан да брине о свом пртљагу. Пртљаг из става 1. и транспортер из става 3. овог члана потребно је сместити на начин да заузима што мање простора у возилу, да не омета нити да на било који начин угрожава остале путнике и саобраћајно особље.

У возило није дозвољено уносити ватрено оружје, експлозивне и лако запаљиве предмете и текућине, предмете који могу угрозити живот, здравље и имовину путника и возно особље и предмете који могу озледити, испрљати, оштетити или узнемирити путнике у возилу или возно особље.

Изузетно, припадницима полиције и Војске Србије дозвољено је ношење личног наоружања када се налазе на службеном задатку, на начин утврђеним посебним прописима.

Путницима је забрањено:

- да уносе у возило пртљаг, ствари и животиње супротно одредбама Одлуке о јавном линијском превозу путника на територији града Београда, осим паса водича особа са инвалидитетом;
- да ометају возача, односно друго овлашћено лице у возилу у обављању службе;
- да бацају отпатке, или на други начин загађују и уништавају опрему возила, возило и његове ознаке;
- да пуше у возилу;
- да се задржавају у делу возила на начин којим се омета наплата возне карте, онемогућује или отежава правилан распоред путника у возилу, односно улазак или излазак из возила;
- да онемогућавају отварање и затварање врата, као и насилно отварају врата на возилу;
- да улазе и излазе из возила у покрету, да се хватају или возе на спољном делу возила;
- просјачење, продаја производа и свако друго понашање које ремети коришћење услуге јавног превоза.

Возач, односно овлашћено лице у возилу, дужно је опоменути путника који поступа супротно одредбама овог члана.

Уколико и поред опомене путник настави са понашањем супротно одредбама овог члана, возач је дужан да позове путника да напусти возило.

Члан 78.

Путник или било које друго лице не сме постављати у унутрашњости и на спољним површинама возила и објектима ГСП садржаје, летке и плакате или користити било који други облик оглашавања.

Члан 79.

Возач је дужан:

- да прими нађену ствар и узме податке од налазача или, ако је сам нашао, да је брижљиво чува до момента предаје.
- да нађену ствар преда истог дана по завршетку смене отправнику или распореду погона који даље нађену ствар предаје надлежној установи задуженој за старање о нађеним стварима.

Члан 80.

Када возач посумња да нађена ствар може угрозити безбедност путника и возила, дужан је да о томе одмах обавести отпавника или најближи орган МУП.

10. Посебне одредбе за возаче тролејбуса

Члан 81.

Возач тролејбуса је дужан да се при руковању возилом у свему придржава Упутства произвођача о руковању тролејбусом.

Члан 82.

Пре почетка рада, возач тролејбуса је дужан да изврши припрему тролејбуса за укључивање у саобраћај.

При томе је посебно дужан да изврши преглед стања тролних мотки, стим да је претходно заштитио руке изолационим рукавицама, провери функционисање тролних аутомата, изврши проверу изолованости тролејбуса уз помоћ уређаја за контролу изолованости (КИТ уређаја) и његовог активирања, као и трака за одвођење статичког електрицитета са тролејбуса.

Члан 83.

Возач тролејбуса је дужан да вожду прилагоди условима саобраћаја, стању коловоза и контактне мреже, како не би дошло до неконтролисаног падања тролних мотки и код тога је посебно дужан да води рачуна о:

- исправности контактне мреже (опуштености, оштећења попречних држача мреже, скретница, укрштаја и сл.),
- стању коловоза (неравнине и оштећења на коловозу, неисправни шахтови, сливници и сл.).

У случају спадања тролних мотки, односно добијања одговарајућег звучног сигнала, возач је дужан да на безбедан начин у што краћем року заустави возило и поступи на начин регулисан Упутством произвођача о руковању тролејбусом.

Пре почетка и у току вожње возач је дужан да редовно прати рад уређаја за контролу изолованости (КИТ уређај), и да тролејбусом прелази преко металних плоча за одвођење статичког електрицитета.

Члан 84.

Возач тролејбуса је дужан да приликом приближавања скретници, уливници и укрштају на контактної мрежи смањи брзину (која не сме да буде већа од 15 км/час), а прелазак преко безнапонског елемента (секционера) без укључене педале вуче.

За време вожње тролејбуса, када су тролне мотке на контактної мрежи, возач тролејбуса не сме исти померати од осе контактне мреже на већу удаљеност од оне прописане од стране произвођача тролејбуса, односно од дужине тролних мотки.

У случају када се приближава тролејбусу који се налази испред, возач је дужан да држи одстојање које му омогућава јасан преглед положаја тролних мотки тог тролејбуса. Возач је дужан да се увери у положај тролних мотки тролејбуса који обилази.

Члан 85.

Код квара на контактної мрежи, која не дозвољава даље кретање возила, возач је дужан да заустави возило, предузме мере обезбеђења возила и путника, као и да хитно обавести диспечера погона, отправника или Службу за управљање саобраћајем ради отклањања насталог квара.

Возач је дужан да предузме и мере обезбеђења других учесника у саобраћају од откинутог контактнoг вода у циљу спречавања већих кварова или незгода.

Члан 86.

Уколико је из било ког разлога (застоји, прекиди струје, незгоде и сл.), дошло до нагомилавања тролејбуса, возачи су дужни да један по један полазе са места догађаја на међусобном одстојању од најмање 50 метара.

Члан 87.

Возачима је најстроже забрањено било какво испитивање узрока квара, поправки и пењање на кров тролејбуса.

У случају квара, возач је дужан да исти пријави диспечеру погона, отправнику или Служби за управљање саобраћајем ради обезбеђења интервенције сервисне службе.

Возачима тролејбуса је најстроже забрањена вожња уназад преко скретница, уливница и укрштаја.

Члан 88.

Возачима тролејбуса забрањено је искључивање и стављање ван употребе било ког система којим је тролејбус опремљен (блокада вожње са отвореним вратима, систем за аутоматско спуштање мотки и др.), изузев у случају квара, уз претходну сагласност диспечера погона и уписивања у листу квара.

Члан 89.

Возач тролејбуса је дужан да, уколико наиђе на место на ком је присуство воде или снега на коловозу веће од 15 цм, пре проласка те деонице, извести диспечера погона и након тога поступи по налогу и инструкцијама које добије од истог.

Члан 90.

Возач тролејбуса је дужан да заустави рад мотора уколико се на терминусу задржава дуже од 3 минута.

Уколико напушта возачки простор, дужан је да обезбеди возило од самопокретања.

11. Посебне одредбе за возаче трамваја

Члан 91.

Пре почетка рада, поред обавезног прегледа возила (композиције), возач трамваја је дужан да провери и следеће:

- исправност и причвршћеност уређаја за купловање возила (квачење возила),
- помоћни прибор,
- стање песка у пескарама (ако песак недостаје, сипати га при изласку из гараже или на термину),
- стање батеријског напона,
- потребну опрему.

Возач је дужан да по пријему возила обавезно испроба исправност вуче и све врсте кочница, светлосних уређаја, брисача, врата и сигналних уређаја, мотор-генератора, мотор-компресора, пантографа, корпе за заштиту од гажења и плугова и опреме за надзор трамваја (камере).

Уколико је трамвај мултиплициран или са приколицом, возач је дужан да изврши преглед одговарајућих уређаја на другом возилу и уређаја за спајање између два возила, односно возила и приколице.

О евентуалним недостацима које уочи, возач је дужан да обавести отправника или диспечера погона.

Члан 92.

Приликом сваког кретања трамваја у депоу или преко канала, возач је дужан да се увери да никог нема испод, испред или иза возила и покреће га пошто је претходно дао звучни сигнал.

Приликом преласка преко канала или кроз врата депоа, возач је дужан да вози лагано (максимално 5 км/час), са посебном пажњом и при томе дајући звучни сигнал.

Члан 93.

Одстојање између трамваја који се крећу у истом смеру мора бити такво да се при изненадном заустављању трамваја испред, трамвај који наилази може правовремено зауставити радном кочницом и помоћном (паркирном) кочницом.

У случају отказа (квара) радне кочнице возач је у обавези да употреби сигурносну кочницу.

При кретању по клизавим шинама, брзина мора бити смањена на меру која обезбеђује благовремено заустављање возила.

Возач је дужан да у таквим случајевима одржава безбедно одстојање у односу на возило испред себе.

Ако су шине клизаве, возач је дужан да пажљиво укључује погон, да би избегао проклизавање точкова.

При покретању, вожњи и заустављању трамваја у случају да су шине клизаве, возач је дужан да користи пескаре, у ситуацијама када се оне аутоматски не укључују.

Члан 94.

Возач трамваја је дужан да у току вожње обезбеди да конопац за спуштање пантографа увек буде у затегнутом стању, а нарочито у случају јаког ветра и на местима са смањеном висином контактне мреже (подвожњаца, мостови).

Члан 95.

Возач трамваја је дужан да, уколико не постоји безбедан простор за пролазак пантографа трамваја поред тролних мотки тролејбуса, заустави трамвај на безбедном растојању како не би дошло до закачињања тролних мотки тролејбуса од стране пантографа трамваја.

Члан 96.

Возачу трамваја строго је забрањено:

- да се пење на кров трамваја,
- да врши оправке односно отклања кварове.

Члан 97.

Вожња уназад обавезно се мора вршити уз помоћ још једног лица ради сигнализирања и омогућавања безбедног кретања возила.

Приликом вожње уназад лице одређено за испомоћ дужно је да заузме такав положај, односно дужно је да се налази на таквом месту у возилу, или изван њега, са ког може осматрати простор у правцу кретања возила и тако успешно обезбеђивати вожњу, дајући при томе возачу сигнале или друга потребна обавештења.

Лица за испомоћ могу бити: возач другог трамваја, отправник, теренски мајстор – возач, терминусни мајстор, инструктор рада возача, возач паркирер, пробни возач, референт зоне, референт саобраћаја.

Возила која су конструкцијски прилагођена за вожњу уназад из задњег дела трамваја могу се возити без лица за испомоћ.

Вожња уназад врши се смањеном брзином (до 5 км/ч), уз максималну опрезност.

Члан 98.

Након заустављања возила, возач је дужан да обезбеди возило од неконтролисаног кретања.

У случају када се возило након заустављања напушта, возач је дужан да прекидач смера постави на нулу, педалу кочнице постави у положај паркирано, прекидаче свих команди врати у нулти положај и дрвене подметаче постави испод точкова.

Возачи трамваја марке „Диваг“ дужни су да на местима стајања возила дуже од 3 минута, ручицу смера и контролера вожње и кочења доведу у неутралан положај (на нулу) и да оборе ручицу паркирне кочнице.

У случају да трамвај има ручну кочницу иста се затеже.

Члан 99.

Поред опште одговорности за возаче предвиђене овим правилником, возачи трамваја су, с обзиром на специфичност возила, одговорни и за:

- правилан поступак у случају квара на мрежи;
- правилан поступак у случају појаве других кварова на возилу.

Возач трамваја, осим обавезе праћења саобраћајне ситуације, исправности рада возила, инструмената намењених за то, дужан је да током вожње прати стање исправности контактне мреже и трамвајских пруга.

Све кварове на мрежи и прузи који могу да доведу до тежих хаварија, возач је дужан да на време уочи и заустављањем возила спречи хаварије.

Члан 100.

Уколико је трамвај у квару, уклањање се врши вучом или гурањем ако је вуча немогућа. Гурањем се трамвај довози до најближе споредне пруге и поставља тако да не омета редован саобраћај.

Пре отпочињања вуче или гурања трамваја у квару, возачи су дужни да спајање трамваја обаве на начин регулисан Упутством о спајању трамваја.

Члан 101.

При вучи односно гурању трамваја у квару морају се предузети следеће мере сигурности:

- исправним и трамвајем у квару дужан је да рукује запослени са прописаном возачком дозволом,
- у гураном возилу, осим возача, дужан је да се на задњој платформи налази још један запослени ради сигнализирања и омогућавања безбедног кретања возила,
- уколико није могуће обезбедити лице за испомоћ на задњој платформи, онда се споразумевање обавља помоћу мобилног телефона уз употребу „hands free“ опреме или спикерфона,
- уколико су све кочнице на трамвају у квару, односно уколико нису исправне, примењује се комбиновано вуча и гурање. У таквим случајевима, трамвај у квару налази се између два исправна трамваја.
- исправан и трамвај у квару морају бити физички спојени (закупловани) што су дужни да ураде возачи трамваја, односно стручна екипа која врши интервенцију, на начин регулисан Упутством о спајању трамваја,
- гурање и вуча се врше знатно смањеном брзином тако да се омогући ефикасно заустављање, али у сваком случају оно не сме бити веће од 15 км/ч.

Члан 102.

Споразумевање и сигнализација код гурања обавља се на следећи начин:

- директном комуникацијом возача путем мобилног телефона, или запослени на задњој платформи прима усмене поруке возача гураних кола и сигналимa и покретима руке преноси их возачу исправног трамваја,
- хоризонтални покрети руке у правцу кретања значе да је пруга слободна за вожњу,
- убрзано кружење руком значи да се брзина може повећати,
- вертикално кретање руком горе – доле значи да треба смањити брзину,
- уздигнута рука дланом према возачу значи да се возила морају зауставити.

Члан 103.

Уколико се трамвај налази испред или на скретници, трамвај који наилази за њим не сме својим пантографом да пређе прекидач за скретницу, већ се мора зауставити најмање 10 метара испред прекидача.

Члан 104.

Возач трамваја је дужан да непосредно при наиласку на скретницу визуелно уочи правилност положаја скретнице у односу на жељени правац кретања.

При преласку преко скретнице и укрштаја, максимална дозвољена брзина је 10 км/ч. Возач је дужан да у случају мултиплицираног трамваја и трамваја са приколицом испрати кретање целе композиције преко скретница и укрштаја.

Члан 105.

Возач је дужан да пре преласка преко помоћне скретнице, при уласку у депо или на споредан колосек, најпре исту отвори, а да је по преласку врати у првобитан положај.

Члан 106.

Радна кочница трамваја је електрична, а све остале су помоћне (електромагнетна, паркирна, ваздушна и ручна у зависности од типа возила).

На трамвајима који имају ручну кочницу, кочница се обавезно користи при дужем стајању на нагибима.

При наглом кочењу, у случају изненадне опасности, користе се сигурносне кочнице код трамваја типа КТ-4 и КАФ, а код трамваја типа „Диваг“ све врсте кочница (електрична, ваздушна, шинска) које омогућавају заустављање на најкраћем растојању. У таквим случајевима, кад су шине клизаве, обавезна је употреба песка.

Возач је дужан да електромагнетне кочнице (шинске) користи само у случајевима изненадне опасности.

Члан 107.

Возач је дужан да на време уочи све препреке и недостатке на прузи који би могли довести до незгоде или квара возила, и, уколико је у могућности, исте отклони, настави вожњу, и о томе извести отправника или диспечера погона.

У случају појаве веће количине воде, до 1 цм воде изнад главе шине или снега до 5 цм изнад главе шине, возач трамваја дужан је да брзину возила смањи на 5 км/ч.

У случајевима појаве веће количине воде и снега изнад вредности наведених у ставу 2. овог члана, а на основу непосредног увида од стране запослених у ОЈ „Електро – грађевинска оператива“, спроводи се поступак привремене обуставе саобраћаја уз искључење струје. Овај поступак спроводи Служба за управљање саобраћајем.

Возач трамваја је дужан да приликом наиласка на радове који се изводе на прузи, смањи брзину вожње на 5 км/ч и уз повећани опрез и давањем звучних сигнала обавести запослене на прузи о наиласку трамваја.

За обезбеђење радилишта на прузи, постављање одговарајуће саобраћајне сигнализације и предузимање других мера прописаних Законом о заштити на раду, задужена је ОЈ „Електрограђевинска оператива“.

Члан 108.

Ако је из било ког разлога (застоја, прекида у случају незгоде и сл.), дошло до нагомилавања трамваја, возачи су дужни да постепено, један по један, полазе са места, са одстојањем од најмање 50 метара.

Члан 109.

Приликом пробне вожње трамваја возач је дужан да се у свему придржава одредаба овог правилника.

ГЛАВА IV

ОДРЕДБЕ О РАДУ ВОЗАЧА У СИСТЕМУ ЗА НАПЛАТУ КАРАТА И ДАЉИНСКО УПРАВЉАЊЕ ВОЗИЛИМА У ЈАВНОМ ПРЕВОЗУ ГРАДА БЕОГРАДА

Члан 110.

Возач је дужан да продаје карте на свим линијама ЈКП ГСП „Београд“.
Возач продаје карте у возилу на стајалиштима и терминусима.

Члан 111.

Возач аутобуса, трамваја и тролејбуса, дужан је да врши продају папирних карата у возилу користећи опрему коју чине: возачки компјутер и штампач са терморолном.

Карте се могу продавати само уколико је возачка картица убачена у возачки панел и уколико је отворена одговарајућа линија, смер кретања и полазак.

Одштампану карту возач је дужан да изда путнику.

Возач је дужан да опрему држи у функцији током целокупног рада возила на линији, осим у случају квара.

Возач се обавезује да уколико дође до евентуалног квара опреме и/или немогућности издавања штампане карте у возилу, крајњем кориснику (путнику) врати претходно наплаћен новац и о истом без одлагања, обавести дежурног диспечера саобраћајног погона коме возач припада.

Члан 112.

Возач је дужан да продаје папирне карте у возилу на основу важећег ценовника утврђеног на основу Решења о утврђивању цене услуге превоза у јавном линијском превозу путника на територији града Београда.

Члан 113.

Предају пазара и ново задужење возач може вршити свакодневно, а у обавези је најмање једном недељно, у периоду од понедељка до петка.

У случају одсуства са рада, по било ком основу, или у случају премештаја на друге послове, возач је дужан да се раздужи средствима наплате у року који не може бити дужи од 48 часова.

ГЛАВА V

ОДРЕДБЕ ЗА УПОТРЕБУ РАДИО-СТАНИЦА

Члан 114.

Радио-станицом може руковати само запослени који је обучен за рад на радио-уређају и то у случају:

- већих поремећаја и ванредних догађаја на линијама (застоја, обустава, саобраћајних незгода, прекида у снабдевању електричном енергијом, кидања контактних водова, кварова и хаварија на фиксним енергетским постројењима и сл),
- кварова на возилима,
- кварова на саобраћајној сигнализацији (семафорима),
- физичког напада на посаду возила, путнике или возила,
- за преношење ванредних налога за измену плана саобраћаја, прерасподелу капацитета на линијама,
- у другим потребама хитне природе када за то не постоје друга средства комуницирања.

Запосленима који нису обучени да раде на радио-уређају, као и лицима која нису запослена у ЈКП ГСП „Београд“, није дозвољен приступ и руковање радио-станицом.

Свака радио-станица мора имати дозволу за рад коју издаје РАТЕЛ - Републичка агенција за електронске комуникације.

При коришћењу радио-везе дозвољена је употреба искључиво службено регистрованих назива од Републичке агенције за електронске комуникације.

Правилником о радио саобраћају ЈКП ГСП „Београд“ регулисана је технологија рада у

мрежи радио саобраћаја ГСП, обавезе руковалаца радио-станицама, начин рада у пробном раду, позивни знаци и карактеристични идентификациони кодови у радио саобраћају.

ГЛАВА VI

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ЗА ВОЗАЧЕ САОБРАЋАЈНОГ ПОГОНА УГОВОРЕНИ ПРЕВОЗ И УНУТРАШЊИ ТРАНСПОРТ

Члан 115.

Возач је дужан да пре отпочињања вожње, изврши визуелни преглед возила, радио-станице (ако му је поверена на руковање) и остале опреме. Након прегледа возила преузима путни налог, оверен од стране лица задуженог за техничку исправност возила и лица овлашћеног за издавање налога за вожњу.

Сваки возач, поред путног налога, у возилу мора имати полису осигурања, саобраћајну дозволу, потврду о извршеној контроли техничке исправности и европски извештај о саобраћајној незгоди.

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ЗА ВОЗАЧЕ ПУТНИЧКИХ ВОЗИЛА

Члан 116.

Возач / корисник путничког возила дужан је да се стара о возилу и радио-уређају, ако му је поверен на руковање.

Возачу путничког возила није дозвољено да се од истог удаљи у току рада, осим ако то не наложи овлашћено лице.

Возач путничког возила не може бити сам на задатку, осим у случају када му то наложи непосредни руководиоца.

Возач / корисник путничког возила обавезан је да води уредну евиденцију у путном налогу и стара се о безбедности возила.

ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ЗА ВОЗАЧЕ ТЕРЕТНИХ И СПЕЦИЈАЛНИХ ВОЗИЛА (камиони, ауто-куле, сервисне радионице, трактори, виљушкар...)

Члан 117.

Возач теретног / специјалног возила дужан је да се стара о возилу и радио-уређају ако му је поверен на руковање.

Возачу теретног/специјалног возила није дозвољено да се од истог удаљи у току рада, сем ако то не наложи надлежно лице.

Возач теретног / специјалног возила може бити сам на задатку.

Возач теретног / специјалног возила дужан је да води уредну евиденцију у путном налогу и стара се о безбедности возила.

*ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ ЗА ВОЗАЧЕ КОМБИ ВОЗИЛА И ВОЗАЧЕ МИНИБУСА
(возачи особа са инвалидитетом)*

Члан 118.

Возило за превоз особа са инвалидитетом мора бити видно обележено, са прописаним налепницама.

Возач за превоз особа са инвалидитетом одговоран је за изглед, чистоћу, проветреност и ред у возилу.

Члан 119.

Возачи комби возила и возачи минибуса дужни су да поставе рампе за улазак односно излазак из возила, као и њихово враћање у положај предвиђен за време вожње.

Обезбеђење особе са инвалидитетом која користи колица и особе која користи седиште у возилу у надлежности је пратиоца путника, ако су предвиђени редом вожње, а у супротном је у надлежности возача комби возила и возача минибуса.

Члан 120.

Возачи комби возила и возачи минибуса дужни су да особи са инвалидитетом пруже помоћ за безбедан улазак односно излазак из возила. Задржавање возила том приликом треба да траје што краће.

Возачи су дужни да се старају да особе са инвалидитетом буду безбедно смештене у возилу.

Члан 121.

Возач комби возила и возач мини-аутобуса неће примити у возило:

- особу са инвалидитетом која нема пратиоца, а редом вожње је предвиђена,
- особу са инвалидитетом која није предвиђена за превоз редом вожње,
- особу са инвалидитетом која жели да унесе у возило недозвољен или опасан пртљаг.

Члан 122.

Возач је дужан да се према особи са инвалидитетом односи коректно и уљудно.

Возач комби возила и возач мини-аутобуса не сме удаљити особу са инвалидитетом из возила до одредишне локације.

Уколико лице из става 2. овог члана прави неред, физички напада и узнемирава друга лица, угрожава сигурност и јавни ред, возач је дужан да безбедно заустави возило и одмах обавести дежурног диспечера задуженог за превоз ових лица и чека даља упутства о поступању.

Члан 123.

У случају квара или хаварије на возилу који се не могу отклонити на лицу места, а возило

се не може безбедно кретати, возач је дужан да обавести диспечера, који обезбеђује резервно возило за кориснике, а за возило вучу или интервенцију сервисне радионице.

Члан 124.

Возач је дужан да благовремено уочи и пријави сваку неисправност на средствима за рад (возила, радио-станице и др.) и да превентивним деловањем спречи веће последице од неисправности средстава за рад.

Члан 125.

Возач је дужан да обезбеди возило на тај начин да оно ни у једном тренутку не сме бити напуштено, осим док помаже особи са инвалидитетом да уђе односно изађе из возила.

Возач не сме никада оставити возило ван гараже и напустити га, осим у случају када му то наложи надлежно лице и то тек пошто предузме све потребне мере обезбеђења.

Члан 126.

Возач је дужан да возило паркира у гаражи, на предвиђеном месту, са закључаним свим вратима и затвореним свим прозорима.

Возач је дужан да кључеве од возила, путни налог и остала документа, преда диспечеру или другом лицу које је за то надлежно.

ГЛАВА VII

ОДРЕДБЕ О ОБАВЕЗАМА ОТПРАВНИКА

1. Пријем и вршење дужности на терминусу

Члан 127.

Регулисање саобраћаја, пријем и отправљање возила на терминусу, односно отправничком месту, врши отправник на начин предвиђен овим правилником, актима Предузећа, као и упутствима и налозима које добија од лица из чл. 7. став 1, тачка а) и б/1) овог правилника.

Члан 128.

По ступању на радно место, отправник је дужан да се јави дежурном диспечеру, да са њим сравни свој часовник и изврши визуелни преглед терминусног објекта и инвентара. Уколико уочи недостатке, исте пријављује дежурном диспечеру у служби. При примопредаји смене отправника, отправник који предаје дужност у обавези је да отправнику који прима дужност пружи сва обавештења у вези са радом возила на линији, да му преда сређену документацију из своје смене, уредно инвентарско стање објекта, важеће отправничке контролнике полазака на линији и смене возача и кључеве од објекта.

Члан 129.

Ради успешног извршења реда вожње, отправник је дужан да стално у току рада врши отправљање возила према временима полазака возила утврђених редом вожње, односно отправничким контролником, под чим се подразумева контрола времена доласка возила на терминус, постављање возила на улазно стајалиште одмах по изласку путника, регулисање поласка возила са терминуса, савређење времена са возачима, контролу возачевих докумената о раду возила, при чему у та документа уноси време контроле и потписује их.

Ради идентификације возача, отправник има право да од возача приватних превозника на увид затражи возачку дозволу, а за возаче ГСП ИД картицу.

На линијама на којима раде возила приватних превозника, отправник је дужан да контролише њихов рад и возила отправља према отправничком контролнику. Измене времена и редоследа полазака возила ГСП и приватних превозника мимо саобраћајних разлога нису дозвољене.

Члан 130.

Отправник је дужан да о свим променама до којих дође у саобраћају, као што су неизлазак и закашњење возила, искључење и замене возила, рад резервних возача и возила, скраћење линија, прекиди у саобраћају, саобраћајне незгоде и сл, води уредну евиденцију у отправничком рапорту.

Отправник је дужан да о променама на линији у случајевима недостатка или закашњења возила на линији, саобраћајних незгода, прекидима у саобраћају и непоштовању радне дисциплине од стране саобраћајног особља, поднесе писани извештај.

Отправник је дужан да о прекидима у саобраћају, саобраћајним незгодама, неостварењу првих и последњих полазака и бројном стању на линији у одређеним пресецима времена и другим важним догађајима, обавести Службу за управљање саобраћајем и дежурног диспечера погона, телефоном или радио-везом, одмах по сазнању за исто и све то унесе у отправнички рапорт.

Члан 131.

Отправник који у току дана последњи ради на терминусу дужан је да рапорте за наредни дан и важеће контролнике остави на видном месту, да изврши савређење документације о раду отправника тог дана, да сређену документацију пошаље у припадајући саобраћајни погон по последњем возилу и да обезбеди објекат (искључи све потрошаче електричне енергије, обезбеди инвентар од крађе, закључа објекат и сл.).

Члан 132.

Отправник је дужан да у току свог рада редовно контролише чистоћу и обележност возила, општи изглед и уредност возача.

Отправник има право да искључи из саобраћаја технички неисправно возило, возило које је прљаво или не испуњава услове предвиђене Правилником о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја, припадника саобраћајног особља чији је изглед неуредан, када уочи да је запослени под дејством алкохола, опојних дрога или уколико је преморен и по оцени

отправника неспособан за безбедан рад у саобраћају.

Члан 133.

Отправник је дужан да грађанима пружи потребне информације о питањима везаним за одвијање саобраћаја на својим линијама и да у границама својих могућности пружи грађанима и друге информације ради њиховог лакшег сналажења у граду.

Члан 134.

У случају искључења возила на линији због квара, саобраћајне незгоде и сл, отправник је дужан да што ефикасније и рационалније укључи резервно возило и да од саобраћајног погона тражи друго возило за замену.

Уколико на смену не дође возач који је предвиђен распоредом рада или се разболи у току рада, отправник је дужан да ангажује резервног возача, о томе обавести саобраћајни погон и сачини извештај о томе.

Члан. 135.

Отправник има право да продужи рад возила, ако потребе саобраћаја то захтевају.

Продужење рада возачу на линији може се наложити само онолико времена колико је то допуштено општим и другим прописима.

Отправник је дужан да о свом налогу извести саобраћајни погон усменим и писаним путем.

Члан 136.

Отправник је дужан да возачима на линији преноси сва наређења, упутства и друга обавештења која се односе на њих.

Члан 137.

У случају поремећаја саобраћаја отправник је дужан да предузме све мере на отклањању нередовности и о томе хитно извести Службу за управљање саобраћајем и саобраћајни погон. У зависности од врсте поремећаја, врсте подсистема, трасе линије, прилива путника и сл, отправник је дужан да примени једну од следећих мера:

- скраћивање или продужавање задржавања возила на крајњим станицама,
- убрзавање до одређене тачке на линији, односно незаустављање на одређеном броју стајалишта,
- скраћење линије до одређене тачке,
- укључивање у саобраћај резервног возила.

У свим овим случајевима, возило мора бити обележено на одговарајући начин.

Члан 138.

У случају елементарних непогода, отправник је дужан да, у сарадњи са Службом за управљање саобраћајем, прилагоди одвијање саобраћаја новонасталим условима.

Отправник је дужан да обезбеди равномерно обављање саобраћаја на линији и да наложи возачима да брзину кретања возила (време обрта) прилагоде условима на коловозу, односно трамвајским пругама.

Отправник је дужан да о свим променама обавести Службу за управљање саобраћајем и саобраћајни погон и да сваку промену евидентира.

Члан 139.

Када на редовној траси линије није могуће да возила раде, приступа се делимичној или потпуној промени трасе линије или привременој обустави саобраћаја.

О промени трасе линије или обустави саобраћаја на линији, одлуку доноси Служба за управљање саобраћајем, а отправник је дужан да је пренесе возачима.

У случају промене трасе линије, нова траса се мора одредити тако да буде приближно паралелна старој, а места за пристајање возила на њој одређују се тако да буду што приближнија стајалиштима на редовној траси.

Члан 140.

У случају интервенције МУП, отправник је дужан да изврши њихов налог и да при томе узме личне податке службеног лица, о чему ће извести Службу за управљање саобраћајем.

Члан 141.

У терминусни објекат ГСП дозвољен је улазак само службених лица и припадника саобраћајног особља који су на дужности.

Члан 142.

У свим терминусним објектима ГСП „Београд“ који су у функцији регулисања саобраћаја, неопходно је да постоје ормарићи са санитарским материјалом за пружање прве помоћи.

Ормарићи за пружање прве помоћи морају бити са спољне стране обележени ознаком црвеног крста и имати кратко упутство за руковање.

Материјалом ручних апотека рукује се на начин прописан Правилником о заштити на раду.

Санитетска средства у сандучићима морају се редовно обнављати да би била на располагању у сваком тренутку, и са истим се задужује отправник.

Члан 143.

Отправник је дужан да обезбеди употребу службеног телефона припадницима саобраћајног особља за обављање службених послова, као и у другим оправданим случајевима.

Члан 144.

Отправник је дужан да обезбеди да возила ГСП и приватних превозника на термину су биду паркирана тако да не ометају обављање редовног саобраћаја.

Члан 145.

Отправник је дужан да о саобраћајним незгодама у којима су учествовала возила ГСП и приватних превозника, а које су се догодиле на линијама које регулише, одмах по сазнању за саобраћајну незгоду извести Службу за управљање саобраћајем и дежурног диспечера погона и предузме друге потребне мере.

Пре обавештавања диспечера, отправник је дужан да прибави основне податке о саобраћајној незгоди (место, време, приближан број повређених или погинулих и др.), као и да у писаној форми обавести Сектор саобраћаја саобраћајног погона.

Члан 146.

Отправник је дужан да уместо неисправног возила тражи друго, као и да нареди искључење возила из саобраћаја ради прања и дезинфиковања, и то у свим случајевима када је оно упрљано, када у њему постоје трагови крви, или када у њему умре путник.

Члан 147.

Отправник је дужан да на захтев возача присуствује примопредаји возила и опреме и да реши спор између возача; да, ако је то потребно, изврши сравњење у листи квара са стварним стањем возила, да евентуалне промене унесе у листу квара и овери својим потписом.

ГЛАВА VIII

ОДРЕБЕ О ОБАВЕЗАМА ОСТАЛОГ САОБРАЋАЈНОГ ОСОБЉА

1. Референт зоне

Члан 148.

Референт зоне у зонском систему контроле и управљања саобраћајем ГСП је оперативни руководиоца у зони коју покрива.

Члан 149.

Основне обавезе референта зоне су да:

- непосредно контролише извршење планираног обима и квалитета обављања саобраћаја на линијама у зони коју покрива,
- прати и анализира рад појединих линија и даје предлоге и сугестије за кориговање параметара рада,

- оперативно прати и анализира оптерећења, искоришћења и временску дистрибуцију возила на линијама,
- прати и у координацији са отправником коригује рад возила на линији у случајевима нагомилавања возила,
- контролише рад и обављање саобраћаја возила ГСП и приватних превозника на терминусима и оперативно руководи радом отправника у својој зони,
- интервенише у случајевима ванредних потреба у саобраћају у својој зони, а по налогу диспечера и на другом подручју,
- интервенише у случајевима саобраћајних незгода и хаварија у зони коју покрива,
- преко Службе за управљање саобраћајем, а и непосредно, координира рад са осталим референтима саобраћаја ради остваривања јединствене функције јавног саобраћаја,
- даје потребна упутства саобраћајном особљу на терену и контролише њихово извршење,
- подноси извештај о раду и запажањима у својој зони шефу Службе за управљање саобраћајем,
- спроводи све активности за референта зоне прописане Правилником о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја.

Члан 150.

Референт зоне је овлашћен:

- да у сарадњи са отправником, теренским мајстором - возачем или терминусним мајстором искључи из саобраћаја возило за које поуздано утврди да је у погледу техничке исправности, чистоће, обележености и др, неподобно за саобраћај,
- да са рада, уз обавештавање отправника, удаљи саобраћајно особље које својим радом, понашањем, личним изгледом, одевеношћу и др, крши одредбе овог правилника, закона и других општих аката Предузећа,
- да, уз сагласност Службе за управљање саобраћајем ГСП, изврши прераспodelу капацитета на линијама зоне у којој ради с даљим отклањањем поремећаја у раду и уједначавање капацитета,
- да, уз сагласност Службе за управљање саобраћајем ГСП, изврши промену трасе линије у случају потребе.

2. Шеф распореда

Члан 151.

Основне обавезе шефа распореда су да:

- израђује месечни распоред рада саобраћајном особљу према пословима који су утврђени редом возње, законском праву запослених, водећи рачуна о одредбама закона којима је регулисано радно време, дневни и недељни одмор запослених,
- приликом израде месечног распореда рада, врши оптимизацију расположивог броја запослених, а у случају потребе планира продужени рад у оквиру одобрених сати,
- води појединачну евиденцију о оствареним прековременим сатима, као и запосленима који су ангажовани,

- врши исправке и прилагођавање месечног распореда рада саобраћајног особља на основу насталих промена услед непланираних одсуствовања саобраћајног особља и измене у обиму планираног месечног реда вожње,
- обезбеђује одговарајући распоред саобраћајног особља и возила у случајевима ванредних потреба и ситуација,
- равномерно и правилно израђује распоред саобраћајног особља,
- израђује предлог динамизираних годинашњих одмора саобраћајног особља, сагласно потребама извршења реда вожње,
- анализира рад саобраћајног особља, предлаже и предузима потребне мере ради обезбеђења најекономичнијег ангажовања саобраћајног особља.
- обавља и остале активности предвиђене Правилником унутрашње контроле безбедности саобраћаја и другим општим актима Предузећа.

3. Диспечер погона

Члан 152.

Основне обавезе диспечера погона су да:

- израђује дневни распоред рада саобраћајног особља на основу месечног распореда и упутства шефа распореда,
- контролише тачност доласка саобраћајног особља на послове, као и униформисаност и спољни изглед запослених, а у границама могућности и психофизичко стање (алкохолисаност, односно одморност),
- издаје саобраћајном особљу комплетну путну документацију (путни налог са листом квара, европски извештај о саобраћајним незгодама, одлуку министарства за одвијање саобраћаја и туражне таблице,
- врши распоред рада возила по линијама поштујући план,
- у ванредним ситуацијама, према упутствима шефа распореда, обезбеђује саобраћајно особље и организује оптималан рад возила на линијама,
- обезбеђује благовремену замену саобраћајном особљу које није на време или уопште није дошло на посао по редовном распореду,
- води евиденцију и стара се о исправности туражних таблица,
- обезбеђује саобраћајно особље и возила у случајевима ванредних ситуација према упутствима шефа распореда,
- свакодневно води евиденцију о присутности и одсутности саобраћајног особља,
- води евиденцију о раду возила, неизласцима, закашњењима, искључивањима итд,
- доставља извештаје везане за рад запослених и возила шефу распореда, шефу саобраћаја и Служби за управљање саобраћајем.
- попуњава БУС-ПЛУС апликацију у вези са кваром опреме, на основу информација које добија од возача. У случају да у саобраћајном погону нису присутни референти саобраћаја или оператер, обавеза диспечера погона је да у БУС-ПЛУС апликацији „Дневник рада“ унесе све потребне податке у вези са искључењем возила.

4. Референт саобраћаја

Члан 153.

Основне обавезе референта саобраћаја су да:

- контролише рад возача и обављање саобраћаја на линијама матичног погона и терминусима кроз које исте гравитирају,
- у случају поремећаја, застоја или саобраћајне незгоде, а по налогу главног диспечера, диспечера смене, диспечера погона, референта зоне или непосредног руководиоца, референт саобраћаја дужан је да интервенише и на осталим линијама и терминусима,
- преко Службе за управљање саобраћајем, непосредно координира рад и сарађује са осталим референтима саобраћаја и референтима зона, у циљу остваривања јединствене функције саобраћаја,
- на линијама погона контролише стање саобраћајница, услове обављања саобраћаја, стање контактне мреже и пруга,
- о свом раду редовно подноси извештај непосредном руководиоцу и спроводи све активности предвиђене Правилником о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја као и упутствима саобраћајног погона,
- учествује у раду комисије за пријем нових возача и врши проверу њихове оспособљености.

5. Инструктор рада возача

Члан 154.

Инструктор рада возача задужен је да изврши обуку возача у вези са техничким карактеристикама и начином управљања возилом и врши редовну контролу рада возача на линијама погона.

Инструктор рада возача обавља и следеће послове:

- учествује у раду комисије за пријем нових возача и проверава њихову оспособљеност,
- упознаје новопримљене возаче, а пре укључивања у саобраћај, са свим типовима возила саобраћајног погона и начином руковања, као и са карактеристикама траса линија,
- води редовну евиденцију са доказима (оцена инструктора, изјава возача и др) о оспособљености запослених и новопримљених возача, у свему према упутству из чл. 3. овог правилника и Правилника о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја, о чему стално обавештава непосредног руководиоца,
- у склопу провере оспособљености проверава познавање прописа, правилника и упутстава, сагласно чл. 6. овог правилника,
- читава податке са дигиталних тахографа,
- врши анализу тахографских листића и података очитаних са дигиталних тахографа, на основу чега контролише рад возача,
- врши контролу исправности тахографа.

6. Референт за безбедност

Члан 155.

Основне обавезе референта за безбедност су да:

- врши послове унутрашње контроле безбедности саобраћаја ради испуњавања прописаних услова рада возача (општих и интерних) у вези са психофизичким стањем возача у саобраћајном погону, радним временом и одмором возача, саобраћајном и радном дисциплином, начином пријема возача у саобраћајни погон и њиховим даљим усавршавањем и упознавањем са свим прописима, правилницима и упутствима које возачи морају да савладају пре самосталног изласка у саобраћај, праћењем и контролом здравственог стања возача и превентивном контролом алкохолисаности;
- контролише спровођење законских прописа из области безбедности саобраћаја;
- извршава послове унутрашње контроле безбедности саобраћаја предвиђене Правилником о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја у делу прописаном за референте за безбедност и то:
 - да прати рад возача на основу тахографских уложака и других података,
 - да редовно обилази саобраћајнице ради утврђивања стања коловоза, контактне мреже и пруге са аспекта безбедности и интервенише код надлежних органа ради предузимања мера у циљу отклањања недостатака,
- води евиденцију саобраћајних незгода, формира неопходну документацију у вези са истим, врши анализе и предлаже мере у циљу повећања безбедности саобраћаја,
- упућује возаче на редовне и контролне прегледе и сарађује са социјалним радником,
- учествује у раду комисије за пријем нових возача и врши проверу њихове способности.

7. Диспечер смене

Члан 156.

Основне обавезе диспечера смене су да:

- прати одвијање саобраћаја средствима комуникације,
- води одговарајућу документацију Службе за управљање саобраћајем,
- саставља информацију о обављању саобраћаја у време своје смене,
- рукује средствима комуникације и рачунаром у Служби за управљање саобраћајем,
- даје обавештења грађанима на телефонски позив у оквиру свог делокруга рада,
- прима захтеве отправника и другог саобраћајног особља и поступа по истим,
- интервенише приликом застоја, обустава, саобраћајних незгода, прекида у напајању електричном енергијом и осталог,
- обавештава шефа Службе за управљање саобраћајем, а по потреби и друга одговорна лица за организовање саобраћаја, непосредно по пријему информације о ванредним догађајима.

8. Главни диспечер

Члан 157.

Основне обавезе главног диспечера су да:

- у поподневној и ноћној смени радним даном, суботом, недељом и државним празником целодневно, обавља послове дежурног у Предузећу,
- у зимском периоду контактира непосредно са Зимским штабом за отклањање елементарних непогода,
- проналази решења за регулисање саобраћаја у датим условима и даје предлоге за обезбеђење неометаног обављања саобраћаја,
- врши непосредну контролу рада у саобраћају и издаје налоге за рад диспечерима смене и референтима зона,
- анализира рад у саобраћају за претходна 24 часа, даје предлог у циљу побољшања квалитета саобраћаја,
- информише кориснике услуга о свим питањима из области планирања и управљања саобраћејем (трасе, цена превоза, поласци, ноћни саобраћај и сл.),
- свакодневно врши увид у стање саобраћаја (поремећаји на линијама) и налаже тренутне интервенције,
- тражи интервенцију од одговарајућих институција у граду у циљу неометаног и безбедног обављања саобраћаја,
- контролише рад диспечера смене, интервенише код ванредних догађаја и подноси извештај из свог делокруга рада.

9. Шеф службе за управљање саобраћајем

Члан 158.

Основне обавезе шефа Службе за управљање саобраћајем су да:

- организује рад Службе за управљање саобраћајем,
- контролише обављање саобраћаја,
- издаје налоге за организацију саобраћаја у ванредним ситуацијама, анализира интервенције главног диспечера и диспечера смене и утврђује њихову оправданост и ефикасност,
- свакодневно анализира рад саобраћаја за претходна 24 сата и подноси извештај директору Предузећа, извршним директорима за област саобраћаја, за област одржавања аутобуског подсистема и одржавања електроподсистема и извршном директору ОЈ „Планирање и управљање саобраћајем“,
- анализира обављање саобраћаја по саобраћајним погонима и линијама и прати остварења помоћу саобраћајних показатеља,
- израђује по потреби месечне информације о саобраћајној проблематици,
- сарађује са надлежним институцијама у граду по питању саобраћаја,
- израђује предлоге за предузимање потребних мера по извештајима,
- организује извршење пратећих послова из делокруга рада Службе за управљање саобраћајем.

10. Шеф саобраћаја

Члан 159.

Основне обавезе шефа саобраћаја у саобраћајном погону су да:

- руководи, организује и контролише послове саобраћаја у Сектору саобраћаја саобраћајног погона,
- одговара за рад Сектора саобраћаја,
- даје инструкције и налоге за рад запосленима у Сектору саобраћаја, у вези са активностима из делокруга рада Сектора, у циљу ефикаснијег и квалитетнијег обављања послова,
- ради на стручном усавршавању саобраћајног особља и контролише извршење послова,
- организује упознавање возача са свим прописима и контролише примену важећих прописа из области безбедности саобраћаја и Правилника о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја,
- сарађује са службама у саобраћајном погону и Предузећу,
- непосредно учествује у изради планова и стара се о извршењу планских задатака Сектора саобраћаја,
- стара се о правилном распореду запослених у циљу повећања продуктивности рада,
- координира извршење послова у оквиру Сектора саобраћаја и између Сектора саобраћаја и осталих служби у саобраћајном погону и Предузећу,
- упознаје саобраћајно особље и контролише спровођење општих и интерних прописа, одлука, правилника, наредби и упутстава,
- учествује у планирању и организовању ванредних превоза приликом јавних манифестација, спортских и других приредби,
- посебно се ангажује у ванредно насталим ситуацијама услед изненадних непогода, као што су хладноћа, киша, снег и слично, на обезбеђивању несметаног обављања саобраћаја,
- ангажује запослене да на време и у довољном броју изврше планиране задатке и обавезе у новонасталим условима рада,
- одговоран је за обележавање возила, у складу са одредбама Одлуке о јавном линијском превозу путника на територији града Београда,
- извршава и остале обавезе предвиђене Правилником о унутрашњој контроли безбедности саобраћаја.

ГЛАВА IX

ОДГОВОРНА ЛИЦА У ЈКП ГСП „БЕОГРАД“

Члан 160.

За део обавеза које проистичу из Одлуке о јавном линијском превозу путника на територији града Београда, одговорни су:

- шеф одржавања саобраћајног погона за уредност, чистоћу, проветреност и загрејаност возила,

- шеф саобраћаја саобраћајног погона за недостатак видних обележја ознака од значаја за информисање путника,
- извршни директор саобраћајног погона у случају неизвршене замене неисправног возила резервним у року од 90 минута.

ГЛАВА X

ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 161.

Измене и допуне овог правилника врше се на начин и по поступку прописаним за његово доношење.

Члан 162.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана јавног објављивања на огласним таблама саобраћајних погона – организационих јединица.

Члан 163.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о обавезама саобраћајног особља у Градском саобраћајном предузећу „Београд“ број 747 од 21. 1. 2004. године, Правилник о изменама и допунама Правилника о обавезама саобраћајног особља у Градском саобраћајном предузећу „Београд“ број 11188 од 15. 11. 2005. године и Правилник о изменама и допунама Правилника о обавезама саобраћајног особља у Градском саобраћајном предузећу „Београд“ број 5917 од 2. 7. 2010. године.

ПРЕДСЕДНИК НАДЗОРНОГ ОДБОРА ЈКП ГСП „БЕОГРАД“
доц. др Славен М. Тица, дипл. инж. саобр.

* Правилник о обавезама саобраћајног особља у ЈКП ГСП »Београд« је ступио на снагу 14.6.2016. године.

САДРЖАЈ

Опште одредбе	3
Заједничке одредбе за саобраћајно особље	7
Рад саобраћајног особља у систему за наплату карата и даљинско управљање возилима у јавном превозу града Београда	9
Заједничке одредбе за возаче	9
1 Почетак рада	9
2 Обележавање, опремљеност, проветравање, грејање, осветљавање и чистоћа возила	12
3 Ред вожње	14
4 Стајалишта – терминуси	15
5 Вожња возила	17
6 Крај рада	20
7 Саобраћајне незгоде и хаварије	21
8 Физички напади, малтретирање возача и оштећење возила	23
9 Превоз ствари, пртљага и животиња	23
10 Посебне одредбе за возаче тролејбуса	25
11 Посебне одредбе за возаче трамваја	27
Одредбе о раду возача у систему за наплату карата и даљинско управљање возилима у јавном превозу града Београда	31
Одредбе за употребу радио-станица	32
Посебне одредбе за возаче СП „Уговорени превоз и унутрашњи транспорт“	33
Посебне одредбе за возаче путничких возила	33
Посебне одредбе за возаче теретних и специјалних возила	33
Посебне одредбе за возаче комби возила и возаче минибуса (возачи особа са инвалидитетом	34
Одредбе о обавезама управника	35
Пријем и вршење дужности на термину	35
Одредбе о обавезама осталог саобраћајног особља	39
1 Референт зоне	39
2 Шеф распореда	40
3 Диспечер погона	41
4 Референт саобраћаја	42
5 Инструктор рада возача	42
6 Референт за безбедност	43
7 Диспечер смене	43
8 Главни диспечер	44
9 Шеф службе за управљање саобраћајем	44
10 Шеф саобраћаја	45
Одговорна лица у ЈКП ГСП „Београд“	45
Прелазне и завршне одредбе	46

**ПРАВИЛНИК О ОБАВЕЗАМА САОБРАЋАЈНОГ ОСОБЉА
У ЈКП ГРАДСКО САОБРАЋАЈНО ПРЕДУЗЕЋЕ »БЕОГРАД«**

АУТОРСКИ ТИМ

доц. др Славен М. Тица, дипл. инж. саобр.
Жељко Милковић, мастер инж. маш.
Радиша Момчиловић, дипл. инж. саобр.

Рајка Бодирога, дипл. инж. саобр.
Милан Миљевић, дипл. инж. саобр.
Бобиша Гордић, дипл. инж. саобр.
Срђан Марковић, дипл. инж. саобр.
Душан Стојковић, дипл. инж. саобр.
Тијана Терзић, дипл. инж. саобр.
Милош Поповић, дипл. правник

ИЗДАВАЧ

ЈКП ГСП «Београд»

Редактура, лектура,
дизајн и стручно-техничка обрада
СЛУЖБА ЗА МЕДИЈСКИ НАСТУП

ШТАМПА

Бирограф, Београд

ТИРАЖ

3000 примерака

ИСБН 978-86-6129-001-5

CIP - Каталогизација у публикацији - Народна библиотека Србије, Београд

656.071(497.11)(062.13)

ПРАВИЛНИК о обавезама саобраћајног особља у ЈКП Градско саобраћајно
предузеће "Београд" / [ауторски тим Славен М. Тица ... и др.]. - Београд :
ЈКП ГСП "Београд", 2016 (Београд : Бирограф). - 47 стр. ; 15 x 21 cm

Подаци о ауторима преузети из колофона. - Тираж 3.000.

ISBN 978-86-6129-001-5

1. Тица, Славен М., 1970- [аутор] 2. Градско саобраћајно предузеће
"Београд" (Београд)

а) Градско саобраћајно предузеће "Београд" (Београд) - Правилници
COBISS.SR-ID 224492812

Београд, јун 2016. године